

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

2018

Հրատարակվում է ՀՊՏՀ գիտական խորհրդի որոշմամբ

Ուղեցույցը նախատեսված է ՀՊՏՀ առկա ուսուցման բակալավրիատի ուսանողների համար: Այստեղ ներկայացված են ինչպես վերջիններիս իրավունքներն ու պարտականությունները, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման հիմնադրույթները, այնպես էլ գիտելիքի գնահատման սկզբունքները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՌԵԿՏՈՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ.....	4
1. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	6
2. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ.....	15
3. ԸՆՏՐՈՎԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ.....	17
4. ԳԻՏԵԼԻՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱԶՄԱԳՈՐԾՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ.....	17
5. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ.....	28
6. ԳՐԱԴԱՐԱՆ.....	29
7. «ԷՐԱԶՄՈՒՄ+» ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ.....	30
8. «ԱՄԲԵՐԴ» ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ.....	31
9. ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	32
10. ԼՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ.....	32
11. ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ.....	33
12. ՈՒՍՄԱՆ ՎԱՐՁԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՐԳԸ.....	33

Սիրելի՛ առաջին կուրսեցիներ, ուսանողներ

Ուրախ եմ ձեզ ողջունել Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում:

Հայաստանյան և Հայաստանում գործող օտարերկրյա տասնյակ համալսարանների շարքում Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանը շարունակում է պահպանել իր բարձր հեղինակությունը և քայլել ժամանակի պահանջներին և մարտահրավերներին համահունչ: Կրթության ոլորտը վերջին երկու տասնամյակում անընդհատ փոփոխությունների փուլում է, որոնք թելադրված են ժամանակի պահանջներով, ինչպես նաև եվրոպական կրթական տարածքին ինտեգրվելու մեր հանձնառությամբ: Այս տարիներին մեր գլխավոր խնդիրն է եղել պահպանել որակյալ տնտեսագիտական կրթական ծառայություն մատուցող հաստատության բարի համբավը՝ զուգահեռաբար զարգացնելով կրթական ծառայություններն ու բարելավելով

կրթության որակը: Իսկ կրթության որակի բարձրացումը պահանջում է համալիր քայլերի ծրագիր, որը մենք վերջին տարիներին իրականացնում ենք:

Սիրելի ուսանողներ և հատկապես առաջին կուրսեցիներ, մուտք գործելով մեր համալսարան՝ դուք կտեսնեք բուհի բարեկարգ միջավայրը, տեխնիկապես հագեցած և կահավորված լսարանները և սրահները, թվայնացված և QR գրադարանը, միջազգային տասնյակ ծրագրերում ներգրավվելու հնարավորությունները, գիտահետազոտական աշխատանքով զբաղվելու լայն հնարավորությունը, հասարակայնության հետ կապերի զարգացումը և տեղեկատվական բաց քաղաքականությունը, մասնագիտական կրթական թարմացվող ծրագրերը, սոցիալական նախագծերը:

Սիրելի առաջին կուրսեցիներ, նոր ուսումնական տարում մենք սկսելու ենք համալսարանի բարեփոխման նոր ծրագիր, որը վերաբերելու է բոլոր ուղղություններին՝ կրթության արդիականացումից մինչև միջավայրի բարենորոգում: Ձեզ ևս հորդորում եմ ձեր կառուցողական մոտեցումներով և առաջարկներով ներգրավվել մեր բուհի զարգացման գործում: Իսկ մեր քաղաքականությանը, որոշումներին և գործունեությանն իրազեկ լինելու համար առաջարկում եմ հետևել մեր համալսարանի պաշտոնական կայքին՝ asue.am հասցեով: Սա հանրության հետ հետադարձ կապի ամենագործուն միջոցն է:

Հարգանքով՝

ԿՈՐՅՈՒՆ ԱԹՈՅԱՆ
ՀՊՏՀ ռեկտոր

1. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Համալսարանի ուսանողներն իրավունք ունեն.

- 1.1. մասնակցելու իրենց կրթության բովանդակության ձևավորմանը (ուսումնական դասընթացների և մասնագիտացման ընտրությանը)՝ պահպանելով բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների պահանջները,
- 1.2. մասնակցելու կառավարման համապատասխան մարմինների աշխատանքներին՝ նախատեսված օրենքով կամ բուհի կանոնադրությամբ,
- 1.3. անվճար օգտվելու համալսարանի գրադարանից, ընթերցասրահներից, լաբորատորիաներից, տեղեկատվական պահոցներից, ուսումնական, գիտական, բուժական և այլ ստորաբաժանումների ծառայություններից,
- 1.4. մասնակցելու գիտահետազոտական աշխատանքներին, գիտաժողովներին և սեմինարներին,
- 1.5. բողոքարկելու համալսարանի ղեկավարության հրամաններն ու կարգադրությունները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
- 1.6. ըստ Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրության և համալսարանի կանոնադրության՝ ստանալու սահմանված չափի՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց կողմից նշանակված կրթաթոշակ (ներառյալ՝ անվանական), դրամաշնորհ, ինչպես նաև ուսանողական վարկ,
- 1.7. ծանոթանալու համալսարանի կանոնադրությանը և այլ նորմատիվային փաստաթղթերի, բուհի հետ կնքելու ուսումնառության պայմանների մասին պայմանագիր,
- 1.8. անհրաժեշտության դեպքում, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան, ստանալու մինչև մեկ տարի ժամկետով ակադեմիական արձակուրդ,
- 1.9. ցանկության դեպքում ընդմիջելու ուսումը և զորակոչվելու բանակ, իսկ զորացրվելուց հետո, 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնելու դիմում ուսանողական իրավունքները վերականգնելու վերաբերյալ,

- 1.10. առկա ուսուցմամբ սովորելու դեպքում տվյալ ուսումնական տարվա ընթացքում առնվազն երկու անգամ գտնվելու արձակուրդում՝ առնվազն 7 շաբաթ ընդհանուր տևողությամբ,
- 1.11. ցանկության դեպքում սահմանված կարգով ստանալու բնակատեղ հանրակացարանում,
- 1.12. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ տեղափոխվելու մեկ այլ բարձրագույն ուսումնական հաստատություն՝ ներառյալ օտարերկրյա պետությունների համալսարաններ,
- 1.13. ուսման բարձր առաջադիմության և գիտահետազոտական աշխատանքներին մասնակցելու համար ստանալու բարոյական և (կամ) նյութական խրախուսանք՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և համալսարանի սահմանած կարգով,
- 1.14. կրթությունն ընդհատած (բացառությամբ առաջին կուրսի առաջին կիսամյակում կրթության ընդհատման դեպքի) նախկին սովորողը, անկախ դրա պատճառից, կարող է վերականգնել իր ուսանողական իրավունքները,
- 1.15. հիմնական մասնագիտական ուսուցումը համատեղելու երկրորդ մասնագիտական ուսուցման հետ և ստանալու երկրորդ որակավորման աստիճան (որոնցից մեկը՝ հեռակա),
- 1.16. ուսանողական կյանքին առնչվող հարցերի լուծման համար ստեղծելու ուսանողական հասարակական կազմակերպություններ,
- 1.17. որպես ուսանող հրամանագրվելուց հետո անվճար ստանալու ՀՊՏՀ նույնականացման քարտ (ID CARD), որն ապահովում է ելունուտը բուհ և թույլ է տալիս օգտվել գրադարանի ծառայություններից, մասնակցել կենտրոնացված համակարգչային քննություններին և այլն:

2. Համալսարանի ուսանողները պարտավոր են.

- 2.1. սահմանված ժամկետներում կատարել բոլոր ուսումնական առաջադրանքները,
- 2.2. տիրապետել բարձր որակավորման ապագա մասնագետին անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների,
- 2.3. կատարել համալսարանի ներքին կարգապահական կանոնների և ներքին իրավական ակտերի պահանջները,
- 2.4. հաճախել դասախոսություններին, գործնական, սեմինար, լաբորատոր պարապմունքներին և մասնակցել փորձառությանը,
- 2.5. հոգատարությամբ վերաբերվել համալսարանի գույքին,
- 2.6. բարձր պահել համալսարանի պատիվն ու հեղինակությունը, պահպանել հասարակական համակեցության և բարոյականության նորմերը,
- 2.7. ժամանակին վճարել ուսման վարձավճարները (խոսքը վերաբերում

- է վճարովի հիմունքներով սովորողներին, որոնք կարգը խախտելու դեպքում կարող են հեռացվել բուհից,
- 2.8. պահպանել համալսարանի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով նախատեսված պարտականությունները, որոնց խախտման դեպքում նրանց նկատմամբ կարող են կիրառվել կարգապահական տույժեր՝ ընդհուպ բուհից հեռացում:

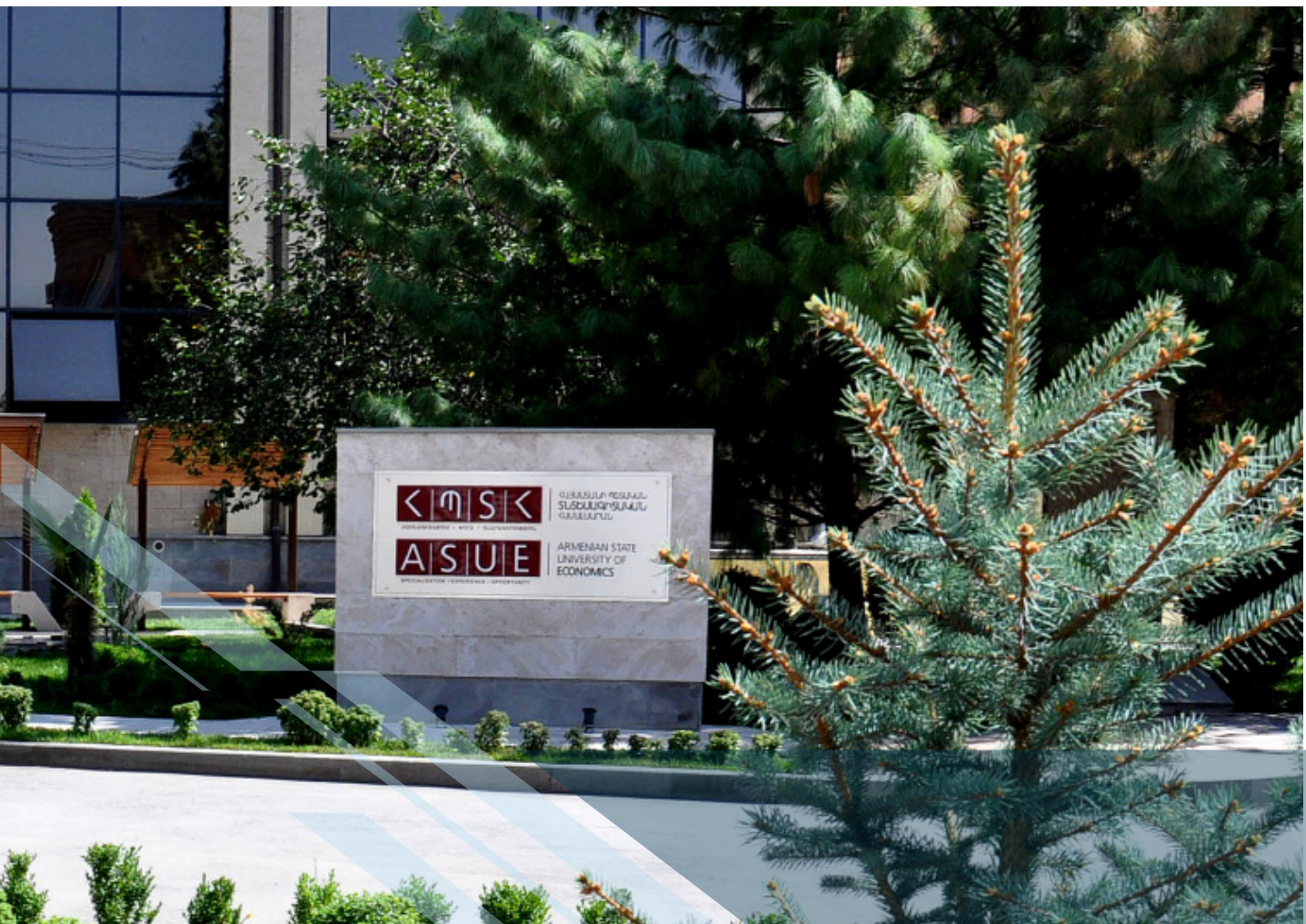
3. Ուսանողների ֆինանսական իրավունքները, պարտականությունները և դրանց իրականացման կարգը

- 3.1. Ուսանողները կարող են օգտվել ուսման տարեկան վարձի՝ մասամբ կամ լրիվ փոխհատուցման իրավունքից.
- 3.1.1. Ուսանողի ուսման վարձը, ուսման առաջադիմության հիման վրա, ուսանողական նպաստի ձևով, լրիվ կամ մասնակիորեն փոխհատուցվում է ՀՀ կառավարության կողմից՝ ամեն տարի տվյալ բուհին և մասնագիտությանը հատկացվող տեղերի ու ֆինանսական միջոցների, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ աղբյուրների հաշվին:
- 3.1.2. Սոցիալապես անապահով ուսանողներին պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձի համապատասխան փոխհատուցում տրամադրվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

- 3.1.3. Առաջին կուրսում ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վարձի լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցում տրամադրվում է ՀՀ պետական բուհերի ընդունելության կանոններով սահմանված կարգով համալսարան ընդունված ուսանողներին: Մյուս կուրսերում ուսանողական նպաստ տրվում է մեկ ուսումնական տարվա քննությունների արդյունքներով առավել բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողներին՝ մրցութային հիմունքներով:
- 3.1.4. Ուսանողի բարձր առաջադիմության և սոցիալական վիճակի արդյունքների հաշվառմամբ, համալսարանի միջոցների հաշվին ուսանողական նպաստի ձևով ուսման վճարի մասնակի փոխհատուցում (գեղջ) տրամադրելու չափանիշներն ու կարգը սահմանված են «ՀՊՏՀ-ում ուսանողական նպաստի, պետական և անվանական կրթաթոշակների հատկացման» կանոնակարգով:
- 3.2. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ուսանողները ստանում են ուսանողական կրթաթոշակ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, ինչպես նաև անվանական, իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից նշանակված կրթաթոշակներ, դրամաշնորհներ, ուսանողական վարկեր:

- Պետական կրթաթոշակը խրախուսման նպատակով տրվում է գերազանց կամ լավ առաջադիմություն և հասարակական ակտիվություն ու պատշաճ վարքագիծ դրսևորած ուսանողներին: Ուսանողին պետական կրթաթոշակի տրամադրումը վերանայվում է յուրաքանչյուր ուսումնական կիսամյակի ավարտին: Նախատեսված պայմանները չապահովելու դեպքում ուսանողը զրկվում է պետական կրթաթոշակից: Ազատված պետական կրթաթոշակները մրցութային կարգով հատկացվում են այլ ուսանողների:
- 3.3. Ուսման բարձր առաջադիմության և գիտահետազոտական աշխատանքներին մասնակցելու համար ուսանողները կարող են ստանալ բարոյական և /կամ նյութական խրախուսանք:
  - 3.4. Վճարովի համակարգում սովորողները պարտավոր են վճարել սահմանված ուսման վարձն ուսումնառության յուրաքանչյուր կիսամյակի համար: Ուսման վարձը յուրաքանչյուր կիսամյակի առաջին ամսվա ընթացքում չվճարելու դեպքում ուսանողը կարող է հեռացվել համալսարանից:
  - 3.5. Ուսման վարձը կայուն է ուսումնառության պայմանագրով նախատեսված ուսուցման ձևի ողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ կուրսերի անընդհատ ուսումնառության դեպքում:
  - 3.6. Կիսամյակի համար վճարված ուսման վարձը չի վերադարձվում՝ բացառությամբ առողջական վիճակի պատճառով ուսումն ընդհատելու դեպքի: Վերադարձման ենթակա գումարը պետք է համապատասխանի ուսուցում չանցած ժամկետին:
  - 3.7. Եթե վճարովի հիմունքներով սովորողը հեռացվել է բուհից ուսման վարձը չնուժեցնելու պատճառով, ապա վերականգնման ժամանակ, մինչև հրամանագրումը պետք է վճարի և՛ նախկին պարտքը, և՛ տվյալ կիսամյակի համար նախատեսված ուսման վարձը:
  - 3.8. Վճարովի համակարգի ուսանողի ավել վճարած ուսման վարձը, իբրև կանխավճար, փոխանցվում է որպես հաջորդ կուրսի ուսման վարձ, իսկ ավարտական կուրսում՝ վերադարձվում:
  - 3.9. Վճարովի համակարգի ուսանողն ուսման վարձը վճարելուց հետո դրամասին պարտավոր է տեղեկացնել դեկանատ՝ ներկայացնելով վճարման վերաբերյալ համապատասխան փաստաթուղթ:
  - 3.10. Պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված և իր մասնագիտությամբ ուսումնառությունը շարունակող ուսանողի ուսման վարձի չափը չի փոխվում, այսինքն՝ պահպանվում է զորակոչվելու պահին գործող վարձաչափը:
  - 3.11. Պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված և իր մասնագիտությունը չլինելու կամ մեկ այլ պատճառով ուրիշ մաս-

նագիտությամբ ուսումնառությունը շարունակող ուսանողի ուսման վարձը սահմանվում է զորակոչման պահին տվյալ մասնագիտության համար գործող ուսման վարձի չափով:

3.12. Ուսման վարձը վճարվում է փոխանցման կարգով՝ համալսարանը սպասարկող բանկերում բացված հաշվարկային հաշիվներին:

4. Ուսանողները պարտավոր են խնամքով վերաբերվել համալսարանի սեփականությանը (գույք, գրքեր, ուսումնական ձեռնարկներ, սարքավորումներ և այլն): Համալսարանի սեփականություն համարվող գույքին պատճառած վնասի համար ուսանողը կրում է նյութական պատասխանատվություն՝ գործող օրենսդրությանը համապատասխան: Ուսանողներին, առանց համալսարանի ղեկավարության թույլտվության, արգելվում է լաբորատորիաներից և ուսումնական շենքերից դուրս հանել տարբեր սարքավորումներ:

5. Ուսանողների բարձր առաջադիմության, գիտահետազոտական և հասարակական աշխատանքներին ակտիվ մասնակցության համար համալսարանում սահմանված են հետևյալ խրախուսանքները.

ա/ շնորհակալության հայտարարում,

բ/ պատվոգրով պարգևատրում,

գ/ նվերով պարգևատրում,

դ/ դրամական պարգևատրում:

Խրախուսանքի մասին տրվում է ռեկտորի հրամանը՝ այդ մասին տեղյակ պահելով ուսանողությանը: Խրախուսանքի մասին հրամանի քաղվածքը պահվում է ուսանողի անձնական գործում:

6. Այն ուսանողները, ովքեր չեն կատարում ուսումնական պլանները, ցուցաբերում են ակադեմիական անբավարար առաջադիմություն, խախտում են ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, համալսարանի կանոնադրության դրույթները և ներքին կարգապահական կանոնները, ռեկտորատի որոշմամբ և ռեկտորի կամ նրա լիազորած անձի հրամանով կարող են ենթարկվել կարգապահական տույժերի՝ ընդհուպ համալսարանից հեռացվելը:

7. Ընթացիկ անբավարար առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողներին, բացառությամբ պարտադիր զինվորական ծառայությունից տարկետման իրավունքով ընդունվածների, իրավունք է վերապահվում մինչև ավարտական ուսումնական տար-

վա սկիզբը լրացնելու առավելագույնը 12 կրեդիտ կազմող
ակադեմիական պարտքերը՝ վերահանձնելով առարկաները ևս
2 անգամ կամ կրկնելով դրանք:

8. Ուսանողների նկատմամբ կարող են կիրառվել հետևյալ կարգապահական տույժերը.

- ա/ նկատողություն,
- բ/ խիստ նկատողություն,
- գ/ համալսարանից հեռացում (ազատում):

9. Ուսանողը հեռացվում է բուհից.

- ա/ անբավարար ակադեմիական առաջադիմություն ցուցաբերելու պատճառով՝ կիսամյակի արդյունքներով անհրաժեշտ գումարային կրեդիտներ չհավաքելու դեպքում,
- բ/ բուհի կանոնադրությամբ և ներքին կարգապահական կանոններով նախատեսված պարտականությունների խախտման դեպքում,
- գ/ բուհի կողմից սահմանված ժամկետում ուսման վարձը չվճարելու դեպքում,
- դ/ 180 և ավելի ժամ բացակայելու դեպքում:

Կարգապահական տույժերը կիրառվում են անմիջապես զանցանքի հայտնաբերման պահից: Եթե ուսանողը մեկ տարվա ընթացքում նոր կարգապահական տույժի չի ենթարկվում, ապա նա համարվում է կարգապահական տույժի չենթարկված:

Արգելվում է ուսանողներին բուհից հեռացնել հիվանդության, ակադեմիական, հղիության ու ծննդաբերության և այլ արձակուրդների ընթացքում:

10. Ուսանողը ազատվում է բուհից.

- ա/ իր դիմումի համաձայն,
- բ/ այլ բուհ տեղափոխվելու դեպքում:

11. Ուսանողի ուսումնառությունն ընդհատվում է.

- ա/ ժամկետային զինծառայության զորակոչվելու դեպքում,
- բ/ առողջական վիճակի պատճառով ակադեմիական արձակուրդում գտնվելու դեպքում,
- գ/ հղիության և ծննդաբերության, ինչպես նաև մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի դեպքերում:

12. Համալսարանում ուսումնական պարապմունքներն անցկացվում են՝ ըստ հաստատված ուսումնական պլանների և ծրագրերի:
13. Դասացուցակը կազմվում է կիսամյակի համար և փակցվում հաջորդ կիսամյակը սկսվելուց ոչ ուշ, քան 5 աշխատանքային օր առաջ:
14. Համալսարանում 1 դասի տևողությունը 80 րոպե է: Ուսումնական պարապմունքների մեկնարկի և ավարտի մասին ուսանողները տեղեկացվում են զանգի ազդանշանով: Պարապմունքների ակադեմիական ժամի ավարտից հետո սահմանված է ընդմիջում՝ առնվազն 10 րոպե տևողությամբ:
15. Ձանգից հետո ուսանողի մուտքը լսարան, մինչև ընդմիջումը, առանց դասախոսի թույլտվության, արգելվում է: Պարապմունքների բնականոն անցկացման համար բոլոր ուսումնական և կից տարածքներում պետք է պահպանվի լռություն:
16. Լսարաններում, լաբորատորիաներում գործնական պարապմունքներ անցկացնելու համար յուրաքանչյուր կուրս բաժանվում է խմբերի և ենթախմբերի:
17. Յուրաքանչյուր խմբում առավել կարգապահ և առաջադեմ ուսանողներից ընտրվում է ավագ: Խմբի ավագն անմիջականորեն ենթարկվում է ֆակուլտետի դեկանին, իր խմբին տեղեկացնում է նրա բոլոր կարգադրությունների ու ցուցումների մասին:
18. Յուրաքանչյուր խմբի համար լրացվում է մատյան, որը պահվում է ֆակուլտետի դեկանատում և ամեն օր, ամեն դասից առաջ հանձնվում է դասախոսին:
19. Համալսարանի տարածքում արգելվում է աղմկելը, պարապմունքների ժամանակ՝ էլեկտրոնային սարքեր և բջջային հեռախոսներ օգտագործելը:

2. ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ

Կրեղիտային համակարգը եվրոպական երկրներում լայն կիրառություն է ստացել հատկապես վերջին տասնամյակում՝ Կրեղիտների կուտակման և փոխանցման համաեվրոպական համակարգի (ECTS) ստեղծման արդյունքում: Յուրաքանչյուր դասընթացին շնորհվում է համապատասխան կրեղիտ: Ըստ կրեղիտների փոխանցման և կուտակման միասնական համաեվրոպական համակարգի՝ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը 1 ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ, իսկ ամբողջ ուսումնառության գումարային կրեղիտների քանակը՝ 240 ECTS կրեղիտ:

Դա նախատեսված է եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների արժևորման, փոխճանաչման և բուհից բուհ տեղափոխումը դյուրացնելու համար: Կրթական ծրագրի բոլոր դասընթացների համար սահմանվում են կրեղիտներ, որոնք արտահայտում են ուսանողին ներկայացվող լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանքի ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը: Ուսանողը վաստակում է սահմանված կրեղիտը համապատասխան դասընթացը հաջողությամբ յուրացնելու և գնահատականի դրական շեմ ապահովելու դեպքում:

Կրեղիտը չի փոխարինում թվանշանով գնահատմանը, և վաստակած կրեղիտների քանակը չի որոշվում ըստ ստացած թվանշանների: Կրեղիտային և գնահատման համակարգերի միջև որևէ փոխներգործություն չկա:

Կրեղիտային համակարգն ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ որակավորման համապատասխան աստիճանը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

- Կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակը:
- Կրեղիտներ են ամրագրվում կրթական ծրագրի՝ գնահատման են-

թակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, փորձառությանը, ավարտական աշխատանքին և այլն:

ECTS կրեդիտը համարժեք է 30 ժամյա (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:

Տարեկան ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է ըստ երկու՝ աշնանային և գարնանային կիսամյակների՝ 20-ական շաբաթ տևողությամբ, որից 4-ական շաբաթ տրվում է քննություններին:

Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է (ներառյալ ինքնուրույն արտալսարանային աշխատանքը), որը համարժեք է 1,5 ակադեմիական կրեդիտի:

Ըստ գործող կարգի՝ բակալավրի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կարող է կազմել 23-30 ժամ:

3. ԸՆՏՐՈՎԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

ՀՊՏՀ-ում ներդրված են ընտրովի դասընթացներ, որոնք ներառված են ուսումնական պլաններում: Յուրաքանչյուր ընտրովի դասընթաց մատուցվում է մեկ կիսամյակի ընթացքում: Միասնական համակարգով, ըստ համապատասխան նորմատիվների, ընդհանրական և մասնագիտական առարկաների ընտրովի դասընթացներ կարող են ներդրվել բոլոր մասնագիտությունների ուսանողների համար:

Եթե տվյալ խմբում նախատեսվել է մեկ ընտրովի դասընթաց, ապա պետք է առաջարկվի առնվազն երկու ընտրովի դասընթացների անվանում, երկու ընտրովի դասընթացների դեպքում՝ երեք և ավելի, երեքի դեպքում՝ առնվազն չորս և այլն:

Դասընթացների ընտրության գործընթացը

- Առաջին կուրսում ուսանողներն ընտրովի դասընթացներ չեն ուսումնասիրում:
- Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա մինչև ապրիլի տասն ուսանողները մանրամասնորեն տեղեկացվում են հաջորդ ուսումնական տարվա ընտրովի դասընթացների ծրագրերին, համառոտագրերի բովանդակությանը և ընտրության պայմաններին (ներկայացված դասընթացներից քանիսը պետք է ընտրվի):
- Ըստ մասնագիտական խմբերի՝ ուսանողների գրանցումը կատարվում է տեղեկատվությունը նրանց տրամադրելուց հետո՝ մինչև մայիսի 1-ը: Տվյալ ընտրովի դասընթացը համարվում է կայացած, եթե գրանցվել է առնվազն 25 ուսանող: Հակառակ դեպքում տվյալ դասընթացին գրանցված փոքրաթիվ ուսանողներին առաջարկվում է միանալ որևէ կայացած խմբի:

4. ԳԻՏԵԼԻՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱԶՄԱԳՈՐԾՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

Ուսումնառության գնահատման կրեդիտային համակարգի հիմնական առանձնահատկությունն այն է, որ գնահատման դաշտում ընդգրկված են նաև ուսանողների անհատական և ինքնուրույն աշխատանքները: Հետևաբար՝ նույն սկզբունքներով է կատարվում լսարանային, անհատական,

թեստային և այլ գրավոր աշխատանքների, սեմինարների ընթացքում՝ բանավոր պատասխանների, գործնական պարապմունքների արդյունքների գնահատումը:

Կրեդիտային համակարգի պահանջներին համապատասխան՝ ՀՊՏՀ-ում կիրառվում է ուսանողների գիտելիքի գնահատման բազմագործոնային համակարգ: Ուսանողի՝ որոշակի առարկայի ամփոփ գնահատականը ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում գնահատման գործոնների և դրանց միավորների հիման վրա՝ հաշվի առնելով հաճախումները և ընթացիկ ակտիվությունը, անհատական աշխատանքը, գիտելիքի ընթացիկ ստուգումը և ամփոփիչ քննությունը: Ուսանողների գնահատումն իրականացվում է 20 միավորային սանդղակով, որտեղ անցողիկ շեմը համարվում է 8-ը:

Աղյուսակ 1

Բազմագործոնային գնահատման համակարգի գործոնները և միջակայքը

	Գ Ո Ր Ծ Ո Ն Ն Ե Ր՝ քննությամբ ավարտվող, անհատական աշխատանք պարունակող դասընթացների համար	Գնահատական
1	Հաճախումներ և ընթացիկ ակտիվություն	0-4
2	Ուսանողի անհատական աշխատանք	0-2
3	Ընթացիկ ստուգում	0-2
4	Ամփոփիչ քննություն	0-12

	Գ Ո Ր Ծ Ո Ն Ն Ե Ր՝ քննությամբ ավարտվող, անհատական աշխատանք չպարունակող դասընթացների համար	Գնահատական
1	Հաճախումներ և ընթացիկ ակտիվություն	0-6
2	Ընթացիկ ստուգում	0-2
3	Ամփոփիչ քննություն	0-12

	Գ Ո Ր Ծ Ո Ն Ն Ե Ր՝ ստուգարքով ավարտվող դասընթացների համար	Գնահատական
1	Հաճախումներ և ընթացիկ ակտիվություն	0-12
2	Ամփոփիչ ստուգում	0-8

Բոլոր գնահատականները գրանցվում են ստորակետից հետո 2 միջի ճշտությամբ:

Հաճախումների և ակտիվության բաղադրիչը անհատական աշխատանք պարունակող և քննությամբ ավարտվող դասընթացների համար գնահատվում է 0-4, իսկ անհատական աշխատանք չպարունակող և քննությամբ ավարտվող դասընթացների համար՝ 0-6 միավոր միջակայքում՝ 1,0 միավոր քայլով:

Անհատական աշխատանքի գնահատման նվազագույն քայլը 0,5, ամփոփիչ բանավոր քննության դեպքում՝ 1, թեստային ամփոփիչ քննության դեպքում՝ առնվազն 0,25 միավոր է: Գիտելիքի ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է գրավոր (եթե անգամ ամփոփիչ քննությունը բանավոր է) տվյալ դասընթացի դասաժամի ընթացքում: Գրավորների գնահատման արդյունքները գրանցվում են ամփոփաթերթում և մատյանում: Գիտելիքի ընթացիկ ստուգումը գնահատվում է 0-2 միավոր միջակայքում՝ նվազագույնը 0,25 միավոր քայլով: Ամփոփիչ բանավոր քննություններն անցկացվում են հանձնաժողովներով:

Հաճախումների ցուցանիշն ընթացիկ ակտիվության գործոնի գնահատականի վրա անդրադառնում է հետևյալ կերպ.

Աղյուսակ 2

Ընթացիկ ակտիվության գնահատում

Հաճախումների ցուցանիշը	Ընթացիկ ակտիվության առավելագույն գնահատականը		
	Որպես մաս ընդհանուր հաշվարկային գնահատականի՝ քննությանը ակադեմիկոս, անհատ. աշխատանք պարունակող դասընթ. համար	Որպես մաս ընդհանուր հաշվարկային գնահատականի՝ քննությանը ակադեմիկոս, անհատ. աշխատանք չպարունակող դասընթ. համար	Որպես մաս ընդհանուր հաշվարկային գնահատականի՝ ստուգարքով ակադեմիկոս դասընթ. համար
80,1-100,0	4	6	12
60,1-80,0	3	4	8
40,0-60,0	2	2	4
Մինչև 40	0	0	0

Գիտելիքի ստուգման ամփոփիչ քննություններն իրականացվում են հետևյալ եղանակներով՝

1. թեստային-համակարգչային,
2. բանավոր:

Մասնագիտական դասընթացներից գիտելիքի ստուգման եղանակներն առաջարկում է ամբիոնը, որոշում է ռեկտորատը:

Քննության վերահանձնում կազմակերպվում է այն դեպքում, երբ վերջնական հաշվարկային գնահատականի թվային արժեքը փոքր է 8-ից: Վերահանձնումների ժամանակ անհատական աշխատանքի, հաճախումների և ընթացիկ ակտիվության գնահատականները հաշվի չեն առնվում, և դրական գնահատական ստանալու համար պետք է ամփոփիչ քննության 12 միավորից հավաքել առնվազն 5,0 միավոր՝ առանց կլորացման, իսկ ստուգարքով ավարտվող առարկաների դեպքում՝ 8 միավորից առնվազն

3,0 միավոր:

Տվյալ դասընթացից վերահանձնման մասնակցած ուսանողների համար վերջնական հաշվարկային գնահատականի առավելագույն սահման է հաստատվում 8 միավորը (C-): Եթե լուծարքից հետո վերջնական գնահատականը նույնիսկ մեծ է 8-ից, ապա այն հավասարեցվում է 8-ի՝ հիմք ծառայելով հետագայում ՄՈԳ-ը հաշվարկելու համար:

Դիպլոմի հավելված է փոխանցվում վերահանձնումից հետո ձևավորված վերջնական գնահատականը:

Գնահատման առումով, դասընթացները լինում են.

1. տարբերակված գնահատումով, որի դեպքում գնահատումները կատարվում են թվային և տառային նշագրումով,
2. ստուգարքով գնահատվող, որի դեպքում դասընթացը գնահատվում է «ստուգված/չստուգված» սկզբունքով:

Կիսամյակի քննաշրջանից հետո յուրաքանչյուր դասընթացի համար հաշվարկվում է վերջնական գնահատականը:

Ինչպես տարբերակված, այնպես էլ ստուգարքով ավարտվող դասընթացների համար հաշվարկային գնահատականը նույնացվում է տառային նիշով (աղյուսակ 3, 4):

Աղյուսակ 3

Տարբերակված գնահատման սանդղակ

Ավանդական գնահատականը	Գնահատականը 20-միավորային համակարգում	Գնահատականի տառային նիշը
գերազանց	19,01-20	A+
գերազանց	18,01-19,0	A
գերազանց	17,01-18,0	A-
լավ	16,01-17,0	B+
լավ	15,01-16,0	B
լավ	14,01-15,0	B-
բավարար	13,01-14,0	C+
բավարար	12,01-13,0	C
բավարար	8,0-12,0	C-
անբավարար	փոքր է 8-ից	D

Աղյուսակ 4

Ստուգարքով ավարտվող դասընթացների գնահատման սանդղակ

Ավանդական գնահատականը	Գնահատականը 20-միավորային համակարգում	Գնահատականի տառային նիշը
ստուգված	8,0-20	S
չստուգված	փոքր է 8-ից	U

4.1. Հաճախումներ և ընթացիկ ակտիվություն

- Հաճախումները և ընթացիկ ակտիվությունը բազմագործոնային գնահատման համակարգի միավորված գործոն են (աղյուսակ 2):
- Հաճախումները և ընթացիկ ակտիվությունը հաշվառվում են դասախոսությունների, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքների ժամանակ՝ մատյանում:
- Հաճախումները չեն կարող հաշվառվել ըստ դասախոսի անհատական գրառումների:
- Կրեդիտային համակարգի պայմաններում հարգելի կամ անհարգելի բացակայությունները չեն տարբերակվում: Բացառություն են այն դեպքերը, երբ ուսանողը չի հաճախել դասերին անընդմեջ երկու և ավելի շաբաթ: Այս պարագայում հարցը քննարկվում է ռեկտորատի նիստում և ընդունվում է համապատասխան որոշում:
- Հաճախումների հաշվառման համար պատասխանատու է դասախոսը, նա է կատարում համապատասխան գրանցումներ մատյանում:
- Բացակայությունների վերաբերյալ գրանցումները գնահատման ամփոփաթեթում կատարում է դասախոսը:
- Դասախոսը կիսամյակի ընթացքում մատյանում կատարում է ուսանողի ընթացիկ ակտիվության վերաբերյալ նշումներ, որոնց հիման վրա էլ հաշվարկվում է ընթացիկ ակտիվության կիսամյակային ամփոփ գնահատականը:
- Ընթացիկ ակտիվությունը գնահատվում է տվյալ կիսամյակի ընթացքում՝ հարցումների հիման վրա:
- Գնահատում է կատարվում գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում, ինչպես նաև դասախոսությունների ժամանակ դասախոսի հարցադրումներին ուսանողի տված պատասխանների:
- Ընթացիկ ակտիվության կիսամյակային ամփոփ գնահատականը հաշվարկվում է որպես հարցումների գնահատումների միջին թվաբանական:
- Հաճախումները և ընթացիկ ակտիվությունը պետք է ամփոփվեն քննաշրջանից առաջ:

4.2. Գիտելիքի գնահատման ամփոփում

- Գիտելիքի գնահատման ամփոփումը կատարվում է ըստ սահմանված ժամանակացույցի.
ա/ ստուգարքով ավարտվող դասընթացների դեպքում՝ մեկ անգամ դասընթացի ավարտից հետո,

- բ/ քննությանը ավարտվող դասընթացների դեպքում՝ 1 ընթացիկ ստուգումից և ամփոփիչ քննությունից հետո:
- Դասախոսը դասընթացը սկսելիս պարտավոր է ուսանողներին ներկայացնել տվյալ դասընթացի առարկայական ծրագիրը, գիտելիքների ստուգումների հարցաշարը, թեմաների ուսումնասիրման ժամանակացույցը, գնահատման չափանիշները և գիտելիքի ստուգման և անցկացման կարգը:
  - Ամփոփիչ ստուգման ժամանակ դասախոսը ստուգում է ամբողջ կիսամյակի նյութի իմացությունը:
  - Գիտելիքը ստուգվում, գնահատվում և արդյունքները գրանցվում են ամփոփաթերթում՝ ստուգումն անցկացնելու օրը:
  - Հարգելի պատճառով գիտելիքի ամփոփիչ ստուգմանը չներկայացած ուսանողի համար կազմակերպվում է լրացուցիչ ստուգում, ընթացիկ ստուգման համար նման ընթացակարգ նախատեսված չէ:
  - Ամփոփիչ ստուգմանը չներկայանալը հարգելի կարող է համարվել. ա/եթե ուսանողը կամ նրա ներկայացուցիչը մինչև գիտելիքի ստուգման կազմակերպման աշխատանքային օրվա ավարտը չներկայանալու վերաբերյալ քարտուղարություն դիմում է ներկայացնում ռեկտորի անունով,
- բ/ քարտուղարությունում պարտադիր նշում է կատարվում դիմումն ընդունելու օրվա վերաբերյալ,
- գ/ տվյալ օրը կամ հետագայում դիմումին կցվում է քննությանը չներկայանալը հարգելի համարելու վերաբերյալ հիմնավորող փաստաթուղթ, որը ներկայացվում է համապատասխան ֆակուլտետի ղեկանատ:
- Ամփոփիչ ստուգումներից հետո, մեկ շաբաթվա ընթացքում կազմվում է հարգելի պատճառով չներկայացած ուսանողների գիտելիքի լրացուցիչ կենտրոնացված ստուգումների կազմակերպման ժամանակացույց:
  - Հարգելի պատճառով չներկայացած ուսանողների գիտելիքի ստուգումները կազմակերպվում են ուղեգրերով՝ քննաշրջանի վերջում:
  - Եթե ուսանողի բացակայությունը տևական է ու հիմնավորված, և այդ պատճառով նա չի հասցնում քննաշրջանի ավարտից հետո առաջին շաբաթվա ընթացքում ներկայացնել փաստաթղթերը, ապա նրա գիտելիքների ստուգման լրացուցիչ օր նշանակելու վերաբերյալ հարցը ղեկանի ներկայացմամբ քննարկվում է ռեկտորատում:
  - Եթե ուսանողը բացակայում է նաև լրացուցիչ ստուգման օրը, ապա նրա համար այլ ստուգում չի կազմակերպվում, կամ բացառիկ դեպ-

- քերում դա կարող է իրականացվել ռեկտորատի որոշմամբ:
- Գիտելիքի կենտրոնացված ստուգումներ կազմակերպվում են. ա/հարգելի պատճառով չներկայացած ուսանողների համար, բ/ վերահանձնումների դեպքում:
  - Կենտրոնացված քննություններին կամ ստուգարքներին ուսանողը պարտավոր է ներկայանալ անձը հաստատող փաստաթղթով:

4.2.1. Գնահատման գործընթացը

1. Նույն դասընթացի շրջանակներում գիտելիքները ստուգվում են նույն հարցաշարերով:
2. Ամբիոնը գնահատված աշխատանքը տրամադրում է ուսանողին, վերջինիս պահանջի դեպքում՝ նաև հետագայում:
3. Գնահատման վերաբերյալ վեճերը և քննական կարգի տեսնիկական խախտումները լուծվում են ռեկտորատի քննարկմամբ:

4.2.2. Գնահատականների բողոքարկումը

1. Ուսանողն իրավունք ունի բողոքարկելու թեստային աշխատանքի գնահատականը դրա անցկացումից, դրա մասին տեղեկացվելուց և արդյունքը քննարկելուց հետո՝ 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Բանավոր քննության դեպքում ինչպես բողոքարկումը, այնպես էլ գնահատականի փոփոխությունը կատարվում են նույն օրը՝ գնահատականի հրապարակումից անմիջապես հետո առանց լսարանից դուրս գալու: Բանավոր քննության գնահատականի վերանայման ժամանակ պարտադիր է ամբիոնի վարիչի կամ նրա ներկայացուցչի ներկայությունը:
2. Բողոքարկման դեպքում ուսանողը լրացնում և դեկանին է ներկայացնում բողոքարկման թերթիկը (բացի բանավոր ստուգումից):
3. Բողոքարկման թերթիկը թեստի հետ դեկանը ներկայացնում է ուսումնակազմակերպական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին: Վերջինս դա ուղարկում է ամբիոն կամ համապատասխան մասնագիտական հանձնաժողով՝ քննարկման համար:
4. Բողոքարկված թեստն անցնում է քննարկման հետևյալ փուլերը.
  - ա/ վերանայում և վերագնահատում ամբիոնում՝ ուսումնակազմակերպական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի հաստատած հանձնաժողովի կողմից,
  - բ/ հանձնաժողովի գրավոր կարծիքի ներկայացում և հիմնավորում՝ ուսանողի և ամբիոնի վարիչի մասնակցությամբ (ամբիոնում):
5. Բողոքարկված թեստը ռեկտորատի որոշմամբ կարող է ուղարկվել վերագնահատման երկրորդ անգամ:
6. Քննարկման գործընթացն ամբիոնում իրականացվում է բողոքարկման

պահից սկսած՝ 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

7. Բողոքարկման արդյունքում փոփոխված գնահատականը հաստատվում է բողոքարկման ամբիոնային հանձնաժողովի անդամների ստորագրությամբ:
8. Բողոքարկման արդյունքում փոփոխված գնահատականն արձանագրվում է ամփոփաթերթում:
9. Բողոքարկումից հետո գնահատականը կարող է նաև իջեցվել:

4.3. Անհատական աշխատանք

Քննությանը ավարտվող դասընթացի վերջնական գնահատականը ձևավորվում է նաև ըստ ուսանողի անհատական աշխատանքի, որը նպատակ ունի կատարելագործելու ուսանողների գիտահետազոտական հմտությունները:

- Կիսամյակի ընթացքում ուսանողին հանձնարարվում է երկուսից ոչ ավելի անհատական աշխատանք:
- Այն դասընթացի համար, որն ուսումնասիրվում է մեկ կիսամյակից ավելի, անհատական աշխատանք հանձնարարվում է միայն մեկ անգամ՝ վերջին կիսամյակի դասընթացի շրջանակներում:
- Անհատական աշխատանքը հանձնարարվում է դասերի մեկնարկից երկու շաբաթվա ընթացքում:
- Անհատական աշխատանքի թեմատիկան և տրման ձևը հաստատում է ամբիոնը:
- Անհատական աշխատանքի թեմատիկան ընդգրկում է տվյալ դասընթացի ծրագիրը:
- Անհատական աշխատանքների թեմաները չեն կարող կրկնվել նույն խմբի ուսանողների համար:
- Անհատական աշխատանքի իրականացման ժամկետը որոշում է դասախոսը (նվազագույնը՝ մեկ ամիս, թեման հանձնարարելուց հետո):
- Անհատական աշխատանքն իրականացվում է գրավոր (ծեռագիր կամ համակարգչային շարվածքով):
- Անհատական աշխատանքի պաշտպանությունը պարտադիր է: Դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ներկայացնել անհատական աշխատանքների գնահատման չափանիշները և աշխատանքի պաշտպանության անցկացման կարգը:
- Անհատական աշխատանքի իրականացման ընթացքում դասախոսն ուսանողի հետ խորհրդատվական արտալսարանային աշխատանք է կատարում:

- Յուրաքանչյուր անհատական աշխատանք գնահատվում է որպես մաս վերջնական հաշվարկային գնահատականի՝ 0-2 միջակայքում:
- Տվյալ դասընթացի համար անհատական աշխատանքի գնահատականն արձանագրվում է մինչև կիսամյակային դասընթացների վերջին շաբաթվա մեկնարկը:
- Դասախոսն անհատական աշխատանքի գնահատականն արձանագրում է անփոփաթեթում:
- Անհատական աշխատանքի գնահատականի մասին ուսանողը տեղեկացվում է պաշտպանությունից անմիջապես հետո:
- Անհատական աշխատանքները հաշվառվում և պահպանվում են ամբիոնում՝ մինչև տվյալ կիսամյակի ՄՈԳ-երի հրապարակումը:
- Անհատական աշխատանքին ներկայացվող պահանջներն են.
ա/ ներկայացվում է A4 ձևաչափի թղթի վրա (ծավալը՝ 10-20 էջ),
բ/ օգտագործվում են գրականության ցանկում նշված աղբյուրներ:

- Անհատական աշխատանքում կատարված ինքնուրույն տեսական վերլուծությունները և նյութի առավել խոր, գրագետ ու հետաքրքրական բանավոր մատուցումը հնարավորություն են տալիս արժանանալու բարձր գնահատականի:
- Անհատական աշխատանքը չպետք է լինի արտագրություն սկզբնաղբյուրներից և այլ ուսումնասիրություններից, գրագողության դեպքում այն կգնահատվի 0:
- Դասախոսն ասիստենտի հետ գնահատում և ստորագրում է անհատական աշխատանքը՝ գրավոր (հակիրճ) հիմնավորելով նշված գնահատականը:
- Վերոնշյալ անհրաժեշտ պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում աշխատանքը չի գնահատվում և վերադարձվում է լրամշակման: Լրամշակված տարբերակը պետք է ներկայացվի դասախոսին և գնահատվի նախքան ամփոփիչ քննաշրջանը:

4.4. Փորձառության կազմակերպման և գնահատման կարգը

Ուսումնասարտադրական փորձառությունը կազմակերպվում է ՀՀ կազմակերպություններում, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և գիտահետազոտական հաստատություններում: Յուրաքանչյուր ուսանողի համար փորձառության վայրում նշանակվում է ղեկավար, իսկ ամբիոնի պրոֆեսորադասախոսական համակազմից՝ փորձառության ղեկավար և/կամ փորձառության ընդհանուր համակարգող:

Նախքան փորձառության սկիզբը յուրաքանչյուր ամբիոն, ելնելով իր մասնագիտության, ինչպես նաև փորձառության անցկացման վայր ընտրված կազմակերպության բնույթից և առանձնահատկություններից, կազմում է փորձառության ծրագրեր, որոնցում ներառված առաջադրանքներով առաջնորդվում են ուսանողները:

Փորձառության գնահատումն իրականացվում է 20-միավորային համակարգով: Ամփոփ գնահատականը ձևավորվում է փորձառության ընթացքում, ըստ գնահատման 3 գործոնների՝ հաճախումների, ամբիոնից նշանակված ղեկավարի և հաշվետվության պաշտպանության գնահատականների (աղյուսակ 5) և դրանց կշիռների, և գրանցվում է փորձառության ամփոփաթերթում:

- Փորձառության հաշվետվության պաշտպանությունը կազմակերպում է ամբիոնի նիստով հաստատված հանձնաժողովը:
- Փորձառությունը համարվում է չհանձնած, եթե.
ա/փորձառության ամփոփ գումարային գնահատականը փոքր է 8-ից,

բ/ ուսանողի փորձառության հաճախումները պակաս են 40%-ից,
 գ/ սահմանված ժամկետում ուսանողը չի ներկայացրել փորձա-
 ռության հաշվետվություն:

- Փորձառության հաշվետվության պաշտպանությանը ներկայանալը պարտադիր պայման է դրական գնահատականի համար:
- Փորձառության հաշվետվության պաշտպանությունը կազմակերպվում է մեկ անգամ:
- Համապատասխան հաշվետվությունը չպաշտպանելու դեպքում փորձառությունը գնահատվում է անբավարար:
- Փորձառության գնահատման համար վերահանձնում չի կազմակերպվում:

Աղյուսակ 5

Փորձառության գնահատման սանդղակ

	Փորձառության գնահատման գործոններ	Գնահատական
1	հաճախումներ	0-4
2	ամբիոնի ղեկավարի գնահատական	0-4
3	փորձառության հաշվետվության պաշտպանություն	0-12

4.5. Վերահանձնում

1. Վերահանձնումը կազմակերպվում է ըստ վերջնական հաշվարկային գնահատականի:
2. Կիսամյակի արդյունքներն ամփոփելուց հետո, նախքան վերահանձնման կազմակերպումը, ղեկանատը ձևավորում է վերահանձնման թույլատրված ուսանողների ցանկ՝ դա հասանելի դարձնելով և՛ ուսանողներին, և՛ ամբիոններին:
3. Վերահանձնում կազմակերպվում է այն դեպքում, երբ վերջնական հաշվարկային գնահատականը հավասար է «D»-ի՝ քննության պարագայում կամ «U»-ի՝ ստուգարքի պարագայում, այսինքն՝ թվային արժեքով փոքր է 8-ից (առանց կլորացման):
4. Վերահանձնման մասնակցող ուսանողը, հաստատված ժամանակացույցին համապատասխան, կարող է երկրորդ անգամ վերահանձնել տվյալ դասընթացը, եթե առաջին անգամ չի հաղթահարել դրական գնահատականի շեմը: Այս դեպքում առաջին լուծարքի արդյունքը չի գումարվում հաշվարկված գնահատականին:
5. Արգելվում է վերահանձնել ուսումնառության ընթացքում ստացած դրական գնահատականը:

5. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

Աղյուսակ 6

2018-2019 ուսումնական տարվա ժամանակացույցը

N	Ուսումնական պլանի բովանդակությունը	Սերիալ/համար/Նրբություն	Ժամանակահատվածը /ամսաթիվ/
1	1-ին կիսամյանի տեսական ուսուցում	16	03.09.18 թ. - 21.12.18 թ.
2	Ձմեռային արձակուրդ	3	31.12.18 թ. - 02.01.19 թ. 25.01.19 թ. - 08.02.19 թ.
3	Կիսամյակային քննաշրջան	1	29.10.18 թ. - 02.11.18 թ.
		4	24.12.18 թ. - 28.12.18 թ. 03.01.19 թ. - 24.01.19 թ.
5	2-րդ կիսամյակի տեսական ուսուցում	16	11.02.19 թ. - 31.05.19 թ.
6	Կիսամյակային քննաշրջան	1	01.04.19 թ. - 05.04.19 թ.
		4	03.06.19 թ. - 28.06.19 թ.
7	Ամառային արձակուրդ	9	01.07.19 թ. - 30.08.19 թ.

Աղյուսակ 7

2018-2019 ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակի համարիչի և հայտարարի շաբաթները

ՀԱՄԱՐԻՉ	ՀԱՅՏԱՐԱՐ
03.09.18 թ. – 07.09.2018 թ.	10.09 - 14.09.18 թ.
17.09 - 21.09.18 թ.	24.09 - 28.09.18 թ.
01.10 - 05.10.18 թ.	08.10 - 12.10.18 թ.
15.10 - 19.10.18 թ.	22.10 - 26.10.18 թ.
29.10 - 02.11.18 թ.	05.11 - 09.11.18 թ.
12.11 - 16.11.18 թ.	19.11 - 23.11.18 թ.
26.11 - 30.11.18 թ.	03.12 - 07.12.18 թ.
10.12 - 14.12.18 թ.	17.12 - 21.12.18 թ.
24.12 - 28.12.18 թ.	

Աղյուսակ 8

2018-2019 ուսումնական տարվա 2-րդ կիսամյակի համարիչի և հայտարարի շաբաթները

ՀԱՄԱՐԻՉ	ՀԱՅՏԱՐԱՐ
11.02 - 15.02.19 թ.	18.02 - 22.02.19 թ.
25.02 - 01.03.19 թ.	04.03 - 08.03.19 թ.
11.03 - 15.03.19 թ.	18.03 - 22.03.19 թ.
25.03 - 29.03.19 թ.	01.04 - 05.04.19 թ.
08.04 - 12.04.19 թ.	15.04 - 19.04.19 թ.
22.04 - 26.04.19 թ.	29.04 - 03.05.19 թ.
06.05 - 10.05.19 թ.	13.05 - 17.05.19 թ.
20.05 - 24.05.19 թ.	27.05 - 31.05.19 թ.

ԴԱՍԱԺԱՍԵՐ

1 – 2	9:30 – 10:50
3 – 4	11:00 – 12:20
5 – 6	12:35 – 13:55
7 – 8	14:05 – 15:25
9 – 10	15:35 – 16:55
11 – 12	17:05 – 18:25

6. ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀՊՏՀ գրադարանը տրամադրում է ուսանողներին հայալեզու և օտարալեզու գրականություն, այդ թվում՝ գրքեր, ամսագրեր, ուսումնական ձեռնարկներ, գիտաժողովների նյութեր, ատենախոսություններ: Դրանք հասանելի են ինչպես ընթերցասրահներում, այնպես էլ պատվերի իրականացման միջոցով: Գործում է նաև էլեկտրոնային գրադարանը, որն առաջարկում է թվային գրքեր, գիտական հոդվածներ, բաց հասանելիության շտեմարաններ: Էլեկտրոնային գրադարան կարելի է մուտք գործել հետևյալ հղումով՝ library.asue.am: Թվայնացված գրականությունը հասանելի է հիմնականում համալսարանի տարածքում, կան նաև բաց հասանելիության գրքեր: Գրքերը կարելի է ներբեռնել նաև QR գրադարանից:

Սեպտեմբեր ամսից առաջին կուրսերի ուսանողների համար կգործի բացառապես էլեկտրոնային պատվերի և բաց դարակի համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս ստանալ գրականություն՝ առանց նախապես պատվիրելու: Գրադարանից օգտվելու կանոններին կարելի է ծանոթանալ հետևյալ հղումով՝ <https://asue.am/am/library/regulations>:

Առցանց պատվերի կանոնները կարող եք տեսնել այս հղումով https://asue.am/upload/files/library/gradaran_online.pdf:

Գրքի վերադարձման ժամկետ է սահմանված՝ ուսումնական գրականության համար մեկ կիսամյակ, գիտական և գեղավեստական գրականության համար՝ 15 օր:

Գրադարանի աշխատանքային ժամերն են՝ 9:00-17:30, ընդմիջում՝ 13:00-13:30:

7. «ԷՐԱՉՄՈՒՍ+» ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

1. Ուսանողները հնարավորություն ունեն մեկ կիսամյակ ուսումնառելու ՀՊՏՀ գործընկեր եվրոպական բուհերում՝ միջհամալսարանական պայմանագրերի շրջանակներում:
2. «Էրազմուս+» ծրագրին կարող են մասնակցել անգլերենին տիրապետող (B2-C1 մակարդակ) բարձր առաջադիմությամբ այն ուսանողները, որոնք մեկ տարի ուսումնառել են ՀՊՏՀ-ում:
3. Կրեդիտային շարժունության ծրագրի շրջանակներում ուսումնառության մեկնող ուսանողները ստանում են «Էրազմուս+» դրամաշնորհ, որը ներառում է ճանապարհի և կեցության ծախսերը:
4. ՀՊՏՀ գործընկեր համալսարանների ցանկը, կրեդիտների փոխճանաչման, դիմելու և ֆինանսավորման պայմանները հասանելի են ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքէջի «Միջազգային ծրագրեր» բաժնում:

8. «ԱՄԲԵՐԴ» ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Համալսարանը խրախուսում է ուսանողների գիտահետազոտական հմտությունների զարգացումը, ինչին նպաստում է «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի գործունեությունը:

Կենտրոնը հանդես է գալիս որպես համալսարանական գիտության զարգացման արդիական համակարգ, որի առաքելությունն է նաև մասնավոր հատված-գիտություն-Կառավարություն գործընկերային կապերի խորացմանը նպաստելը:

«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնը, ձգտելով իր նպաստը բերել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական զարգացման, մրցունակության բարձրացման և պետական կառավարման լավարկման ռազմավարությունների մշակմանը, իր գործունեության կարճ ժամանակահատվածում իրականացրել է երեք տասնյակի հասնող հետազոտություններ, որոնց մի զգալի մասը ՀՀ Կառավարության ոլորտային նախարարությունների պատվերների շրջանակներում: Ներկայումս ՀՀ Ազգային ժողովի տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի պաշտոնական գիտական խորհրդատուն է:

Հետազոտական ծրագրերում, բացի ՀՊՏՀ ներկայացուցիչներից, ընդգրկվում են նաև համապատասխան բնագավառների փորձառու մասնագետներ՝ ինչպես պետական կառավարման համակարգից, այնպես էլ մասնավոր հատվածից:

Յուրաքանչյուր ուսումնական տարի կենտրոնի աշխատանքներում ներգրավվում են ասպիրանտներ, մագիստրոսներ և բակալավրիատի 4-րդ կուրսի բարձր առաջադիմությամբ ուսանողներ: Դա իրականացվում է մրցութային հիմունքներով՝ ըստ հետևյալ չափանիշների.

- բարձր առաջադիմություն,
- տնտեսագիտության և վիճակագրության բնագավառների կիրառական գիտելիքներ,
- համակարգչային հմտություններ,
- օտար լեզվի իմացություն,
- թիմային աշխատանքի կարողություն:

Մրցույթի հայտարարությունները զետեղվում են ՀՊՏՀ կայքէջում, ինչպես նաև ՀՊՏՀ և «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի ֆեյսբուքյան էջերում:

9. ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՊՏՀ-ում գործում է Ուսանողական գիտական ընկերություն (ՈՒԳԸ), որն ունի կենտրոնական խորհուրդ և ֆակուլտետների խորհուրդներ՝ յուրաքանչյուրն իր գիտական ղեկավարով: Ամեն տարի կազմակերպում է ուսանողական գիտական նստաշրջան, որտեղ զեկուցումներով հանդես են գալիս ՀՊՏՀ ուսանողները: Նրանցից լավագույններն արժանանում են մրցանակների, իսկ զեկուցումներն ամփոփվում են համապատասխան ժողովածուում:

ՈՒԳԸ նստաշրջաններին մասնակցությունը ուսանողներին հնարավորություն է տալիս խորացնելու իրենց մասնագիտական գիտելիքները, զարգացնելու վերլուծական միտքը և փորձ ձեռք բերելու ինքնուրույն գիտական ուսումնասիրություններ կատարելու և դրանց արդյունքները ներկայացնելու գործում:

10. ԼՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՅԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ՅԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանը որդեգրել է թափանցիկ և հաշվետու գործելակերպ, որի իրագործման համար ներդրել է հանրության հետ հետադարձ կապի ամուր կառուցակարգեր:

Շուրջ 7 տարի անխափան գործող համալսարանի պաշտոնական կայքը՝ asue.am հասցեով, 2018 թ. մարտին ներկայացավ նորովի: Նոր կայքը ինֆորմացիոն հագեցվածությամբ, տեխնիկական և ձևավորման նոր լուծումներով համալսարանի շահառուներին և հասարակության լայն զանգվածներին հնարավորություն է տալիս ծանոթանալու համալսարանի բոլոր կարևոր փաստաթղթերին, տարեկան գործունեության մասին հաշվետվություններին, կարգերին, որոշումներին, օպերատիվորեն լուսաբանվող բուհական իրադարձություններին, ստորաբաժանումների աշխատանքին, ուսանողական անցուդարձին: ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքի տարեկան այցելուների թիվը 450-470 հազար է:

Շուրջ 18 հազար հետևորդ ունի բուհի պաշտոնական էջը Facebook սոցիալական ցանցում, որը հասանելի է հետևյալ հղումով՝ <https://goo.gl/koPW6I>:

Տեղեկատվական մյուս հարթակը «Տնտեսագետ» երկամսյա ամսագիրն է, որը համալսարանականների շրջանում տարածվում է անվճար: Այն հասանելի է նաև առցանց:

Հանրային կապերի զարգացումը կարևորվում է նաև զանգվածային

asue.am

լրատվամիջոցների հետ համագործակցությամբ: Համալսարանի կենսագործունեության կարևոր միջոցառումներն ու իրադարձությունները հանրային լուսաբանում են ստանում: ՀԴՏՀ պաշտոնական կայքում առկա են զանգվածային լրատվամիջոցների հարյուրավոր անդրադարձները համալսարանի գործունեության և հաջողությունների մասին:

11. ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՀԴՏՀ ուսանողական խորհուրդը ձևավորվել է 1994 թ.՝ որպես ուսանողության խնդիրներով զբաղվող ինքնակառավարման մարմին, որի գործունեությունը սահմանվում է ՀՀ օրենքների և համալսարանի կանոնադրության հիման վրա: Ուսխորհրդի նպատակներն են.

1. ուսանողների շահերի և իրավունքների պաշտպանությունը,
2. ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը,
3. ուսումնակրթական և գիտական ոլորտներում աշխատանքների ծավալումը,
4. ազատ ժամանցի կազմակերպումը,
5. մարզական միջոցառումների անցկացումը,
6. ուսանողության շահերի ներկայացումը բուհական և արտաբուհական ասպարեզում,
7. ուսանողներին տեղեկատվությամբ ապահովումը:

Ուսանողական խորհրդի գործունեությունը ֆինանսավորվում է ՀԴՏՀ՝ տվյալ տարվա հաստատված բյուջեով նախատեսված միջոցներից և այլ աղբյուրներից:

12. ՈՒՍԱՆ ՎԱՐՁԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՐԳԸ

Ուսանողներն 1-ին կուրսի 1-ին կիսամյակի ուսման վարձը պետք է վճարեն մինչև 2018 թ. սեպտեմբերի տասը, իսկ երկրորդ կիսամյակի վարձը՝ մինչև մարտի տասը:

Ուսման վարձերի գանձման համար Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում գործում են հետևյալ դրամային հաշվեհամարները.

- «ԱրարատԲանկ» ԲԲԸ հ/հ 1510002779480100,
- «Հայրիզնեսբանկ» ՓԲԸ հ/հ 11500788434500:

Վճարման հանձնարարականի նպատակ դաշտում անհրաժեշտ է լրացնել.

1. ուսանողի անունը, ազգանունը, հայրանունը,
2. ֆակուլտետը, մասնագիտությունը, կուրսը:

1

2

3

4

5

6

1 ԿԱՐԿԱՎՐՄԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Հանդիսասրահ՝ 1-ին հարկ
Դեկանատ՝ 2-րդ հարկ
Բուֆետ՝ 1-ին հարկ
Լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժին՝
2-րդ հարկ (216 սենյակ)
Իրավաբանական բաժին՝ 2-հարկ (222 սենյակ)
Ռեկտորատ՝ 3-րդ հարկ
Նիստերի սրահ՝ 3-րդ հարկ
Հատուկ բաժին՝ 3-րդ հարկ (313 սենյակ)
Զարտուղարություն՝ 3-րդ հարկ (321 սենյակ)
Ուսումնական բաժին՝ 3-րդ հարկ (322, 324 սենյակներ)
Հաշվ. հաշվառման և աուդիտի ֆակուլտետ՝ 4-րդ հարկ (403 սենյակ)

2 ՏԿ ԵՎ ՄՏՀ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Դեկանատ՝ 1-ին հարկ
«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոն՝ 10-րդ հարկ

3 ՖԻԼԱՆՍԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Դեկանատ՝ 2-րդ հարկ
Արտաքին կապերի բաժին՝ 1-ին հարկ
(միջազգային ծրագրերի կենտրոն)

**4 ՄԱՐԶԵԹԻՆԳԻ ԵՎ ԲԻԶՆԵՍԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ**

Դեկանատ՝ 2-րդ հարկ
Բուժկետ՝ 1-ին հարկ (104 սենյակ)
Շարունակական կրթության և կարիերայի բաժին՝
2-րդ հարկ (207 և 215 սենյակներ)

**5 ՀԱՇՎԱԴԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ
ԵՎ ԱՌԻԴԻՏԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ**

Դեկանատ՝ 1-ին հարկ

6 ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵՆՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

1-ին, 3-րդ հարկ
ՄԱՐԶԱԴԱՅՎՈՒՄՆԻՑ՝ 1-ին հարկ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ՝ 2-րդ, 3-րդ հարկ

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Նալբանդյան 128
Հեռ.՝ (+3741) 52 17 20
Ֆաքս՝ (+37410) 52 88 64
Էլ.հասցե՝ info@asue.am

ԻՆՖՈՐՄԱՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0069, Պարոյր Սևակի 77

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
(առկա ուսուցման բակալավրիատի
ուսանողների համար)

*Խմբագիր՝ Ս.ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ
Ձևավորող՝ Ն.ԽՉԵՅԱՆ*

ՀԴՏՀ «Տնտեսագետ» հրատարակչություն
ՀՀ, Երևան, Նալբանդյան 128

